

مېيچ و شال بۆ جوانى و پاراستنى مل و بەرۆك

مۆدى جەنتا بۆ بۆنە و يادەكان

چەندىن بۆنەو ياد ھەن، كە ئافرەتان لە شوئىنكىدا كۆدەكاتەو، ەك: سالىدى لەدايكبوون، ئاھەنگى تايبەت، ئاھەنگى دەرچوون، نیشانکردن و مارەيى، زەماوەندو ئاھەنگى بووك گواستەنەو، دەرچوون و دانىشتن لە شوئى تايبەت و ميواندارى، ھەموو ئەوانە پيوستيان لە جلى جوان و ھەلبژاردنى جوانترىن ئىكسسوارەكان ھەيە، تا لەنيو خانمانى ئەويىدا ەك شازادە دەرېكەويىت و لەبەرچاوى ھەمووان شازنىك بىت، جگە لەووى تاخمە جليكى نايابت ھەلبژاردوو، ھەرەھا جەنتاى دەستىشت لەبىر مەكە، كە لە مۆدو ستايلىكى ناوازە بىت، چونكە لەو شوئىنەى دەستت بە تال دەبن و ھەندى جار پيوستە شتىك لە دەستت بن، تا دەستبەتاليت پىوھ ديار نەبن، ماركەى جىھانى (مانۆلۆ بلاينك- Manolo Blahnik)، چەندىن مۆدى جەنتاى بۆنەو يادەكانى بەرھەمەيىنەون، كە تايبەتە بە مۆدەكانى پىشوو و كلاسيك، ئەو مۆدەش بە جەنتاى (كلاچىت) ناسراو، شوئويان بچووك و درىژن، دەتوانى ئەو جەنتايەت بەدەستەو بىت، بەدرىژايى كاتى بۆنەو يادەكە، چونكە ناسكەو ئەوئەندەش قورس نىن، جىگەى ئىكسسوارە سەرەكەيەكانت دەيىتەو ەك، سووراو، فلچەى ماكيپاژ، ئايلاينەر و ناسنامە.

جلوبەرگى ستايلى دوو رەگەز بۆ ئافرەتان

شيواز و مۆدى جلوبەرگ، بە چەندىن نەرىت و ديزاين و دىكۆرى جۆراچۆر ئامادە دەكرىن، ھەندى جاريش بەيى خواستى كەسەكانەو، مۆدو شيوازنىكى ديارىكراو داوا دەكرىت. ھەندى لە خانمان ھەز بەو جۆرە جلائە دەكەن، كە نشونمايەكى كورنە، يان پياوانەى پىوھ ديار، ەك ھەندى پانتۆل و چاكيىت و قەمىس، ھەر بۆيە ماركەى (ئەلبىنو داماتو- Albino) چەندىن مۆدى جلى لەم جۆرەى ئامادە كرددو، بۆ ئەوانەى كە داواكارى ئەو جۆرە جلەن، بە پىي پلانەكانى ئەو ماركەيە، ئەو جۆرە جلە، بۆ ئەو كەسانەيە كە لە چىنى بۆرجوازي و راقىيەكانن، ھەرەھا بۆ ئەوانەش كە كەسانى سادە و ساكارن، ئەو جۆرە جلائەش ەك: چاكيىتى بە يەخە و لە خوورى، كە لە ناوقەدوھ تەسك دەيىت، ھەرەھا چاكيىتى پالتۆى ترانس، كە قوماشى جاكارد دروست دەكرىت و بەنەخشى گول رازاوتەو، مۆدەكەشى بۆ سەدەى (۱۸) دەگەرپىتەو. جگە لە چاكيىت، ھەرەھا پانتۆلىش ھەن، بۆ ئافرەتانە و سىمايەكى پياوانەشى پىوھ ديار، ەك پانتۆلى كورت كە لەسەر پاژنەو چەمىتراوتەو، مەبەست لەم جۆرە جلائەش، پىدانى كەسايەتى و پايەبەرزىيە بۆ ئەو ئافرەتانەى خواست و ھەزبان لەو جۆرە جلائەيە كە سىماى پياوانەيان پىوھ ديار.

مېلىچ و شال (scarf) يەككەكە لە ديارتيرين ئەو پۆشاكەنەي لە زستان و ھاویندا لەمەل دەكرين، بەلام زياتر لە زستاندا باو، خانمانيش لەمەل دەكەن بۇ پاراستنى مەيان لە سەرما و سۆلە، لەلایەكى دیکەو پۆشاكەكى نایابە بۇ جوانى و سەرنجراکيشيان، چونكە چەندین جۆرى هەن، بەتایبەت ئەوانەى ديارن و لە شپۆه و رەنگ و جۆرى قوماشەكەى كە بۇ (۵) جۆر دابەش كراون وەك:

مېلىچى پەموو، ديارتيرين مېلىچەپە كە لە دەورى مەل دەتاليرت و نەرم و نیانه و چەند لە مەل يیت، ئەزبەتەى مەل نادەت. مېلىچى فەروو، جۆرىكى دیکەى مېلىچەپە و لە فەرووى مەنگولى دروست دەكرت، زياتر دەخرتتە سەرشانەكان، بۇ جوانى بەكاردەت. مېلىچى تریكو، شپۆزىكى نایابەو مەل و روومەتیش دادەپۆشیت، بۇ سەرما و سۆلە بەسوودە و شپۆپەكى ناسك و سەرنجراکيشە.

مېلىچى شامو، نەرمترین و ناسكتيرين جۆرى مېلىچەپە، پيۆستە لە رەنگە تۆخەكان يیت و دەخرتتە سەر سەر و مەل و بۇ بەرۆكیش دەپیت.

مېلىچى خوورى، بە ھاوړپى زستان دەناسریت، كە دەخرتتە سەر شان، يان لە مەچەك دەخرتت، مۆدىكى نایاب و گەرم و گۆرە.

زاواي ديو و بووكي شاجوان !

جاران زنجيره يه كي ته له فزيوني هه بوو
به ناوي (خانمه جوانه كه و پياوه ديوه كه)، دواتر شه
زنجيره يه كرا به فيلمى كارتوني و له ئيستادا له زوربه ي ولاتانى
جيهان نمايش ده كرت، به ناوي (Beauty and the Beast) كه باس له
رووداويكى سه ده ي (۱۸) له ولاتى فهرنسا ده كات، يه كيك له ميره كانى شه
سه رده مه له ژر ده ستى جادوو كه ريك ده بيتته ديو، پاشان ناشقى كچيكى جوان ده بيت،
(توني و ئيريك) شه دوو خو شه ويسته ي له ولاتى به ريتانيا بريارى هاوسه رگيريبان
داوه، كه جاران به يه كه وه سه يرى شه زنجيره يان كرده وه، هه ر بويه داوايان كرد كه شيويان
وه ك كاركته ره كانى نيو زنجيره كه بيت، واته زاوا بيتته ديو و بووكه ش له شيوي كچه كه
بيت، ته نانه ت مه رج بوو شه وه له تاهه ننگه كه يان به شدار بيت، رولي يه كيك له كه سايه تيبه
كارتونيبه كانى نمايش كرده بايه، وه: مينى ماوس، ودى، تينه كه ر بيئل، مارو بويسس، گوڤى
و بوگس به نى، جيگه ي سه يره تاهه ننگه كه يان پر بوون له كه سايه تى كارتوني و زنجيره دراما و
فيلمه كانى نه نيمه يشن، كه ريوه سميكى تاهه ننگى هاوسه رى و زور جياواز بوو.

درېترين كوڼه پرد

هه ندئ له كاره ناوازه و سه يره كانى كوزن كه ئيستا له جيهاندا ماون، تا بيري لبي بكه يته وه زياتر توشى سه رسورمان
ده بيت له وه ي چون و به ج هيزيك شه كارانه كراون، وه كه په يكه ره كانى شه هرامى ميسر، تاوه رى ئيشل، ديوارى شووراي
چين و بورجى پيتزا له ئيتاليا و چه ندينى ديكه ش، شه كوڼه پرده ش به يه كيك له سه ير و سه مه ره كانى جيهان دادنه ريت
كه له سه ده ي (۱۲) دروست كراوه تا ئيستا ش درېترين پرده له جيهان، شه پرده ناوي (نانبىنگ برىدج) ه و ده كه ويسته
نيوان هه ر دوو ناوچه ي (كينگيانگ و ننان) و ژشاواي شارى (فوتشو) له ولاتى چين، شه وه ي سه يره شه پرده له كه رته
به ردى گه وره و زبه لاح دروست كراوه، كه هه ر پارچه يه كى شه وه نده ژووريك ده بيت، زور جاريش ليكولينه وه له وه كراوه ته وه
ناخو شه به رده نه ي چون هيناوه و چون داياناوه، دريژى پرده كه ده گاته (۲۰۷۰) مه تر، به جوانترين ديمه نيش دروست كراوه
و به بى شه وه ي به شينكى بر ميت، يان بكه وى ت.

شاجوانى جيهان و گەردوون بۇ سالى (۲۰۱۶)

سالانە ھەردوو پېشپىركى شاجوانى جيهان و گەردوون ئەنجام دەدرېن، ھەر يەكە بە بەشدارى كۆمەلىك شاجوانى ولاتانى جيهان، لە پېشپىركىيەكەدا بەشدار دەبن، بۇ بە دەستېھىننى نازناۋى شاجوان، رېئورەسى پېشپىركى شاجوانى جيهان لە مانكى (۱۲) دەدا دەكرېت، ئەمجارەيان لە ھۆلى (ئۆكسۇن) لە شارى واشتۇن لە ويلايەتە يەككەرتوۋەكانى ئەمىرىكا بەرپۇدەچو، كە تىبايدا كچە شۇخ و شەنگى ولانى پۇرتىرى رىكۆ (ستىقانى دىل فابى)، نازناۋەكەي بەدەستېھىنا، ستىقانى تەمەنى (۱۹) سالەو درېزى بالالى (۱۷۸) سەنتىمەترە و بە شانازىيەۋە نوئىنەرايەتى ناچەي كاربىي كروۋە كە خۇى لە بوارى ميوزىك و ھونەردا كاردەكات، پېشپىركى شاجوانى جيهان بەبەشدارى نوئىنەرى (۶۹) ولات بوو، وا برىباربوو كە شاجوانى عىراقىش بەشدار بىت، بەلام لە رېئورەسەكەدا دەرنەكەوت، خاۋەن براۋى شاجوانى جيهان خەلاتىكى (۹۴) ھەزار دۇلار وەردەگرېت و تاجى شاجوانىش لەسەر دەكات. مېژوۋى شاجوانى جيهان، بۇ سالى (۱۹۵۱) دەگەرپىتەۋە. ھەروھا ھەردوو ھاۋەل شاجوانىش برىتىيى بوون لە (يارىستا رامىزىش لە كۆمارى دۇمىنىك و مىرىيا لاگواناى ئىسپانى). ھەروھا پېشپىركى شاجوانى گەردوونىش بە بەشدارى نوئىنەرى شاجوانى (۸۶) ولاتانى جيهان، لەشارى (مانىلا) پايتەختى ولانى فلىپپىن، بۇ ھەلپۇاردنى شاجوانى گەردوون ئەنجامدرا، لەو پېشپىركىيەدا شاجوانى ولانى فەرنەسا كە ناۋى (ئىرېس مېتىنېر) ە و كارى پزىشكى دەكات، بوۋە شاجوانى گەردوونى (۶۵) پېشپىركى جيهانى گەردوون و ھاۋەلەكانىشى برىتىيى بوون لە راكېل بېلىسەر شاجوانى ھايتى و ئەندريا تۆفار شاجوانى كۇلمىياش بوۋە دوۋەم ھاۋەلى شاجوان.

پەندە ووتە

- جان جاك رۇسۇ، گەرە
بېرەمەندى فەرەسى و لە
دايكسوى (۱۷۱۲) لە شارى جينيىف
لە كۆمارى جينيىف، يەككىك بىرە لە
پىشكەوتىۋانى بىرارى فەلسەفە دەربارى
شازادى تاكەكەسى گوتىۋىتتى: شازادى
تاكەكەسى بىرتى نىيە لەۋى كە ھەر
شىئەك يىۋىت بىكات، بەلكو ئەۋىيە كە
ھەندىك شت ھەيە نايۋىت و پىۋىست ناكات
ئەنجامى بىدات.

نوكتە

- جارىكيان دوو شىت
بۇ تاقىكردنەۋە دەپەن بۇ
ھەمامىكى ھەلىمى، كاتىك دەچنە
ژورۋىرە يەككىكيان بەۋى دىكە دەلىق:
چەند جارىم بە تۇ گوت كاتىك
چورۋىنە شىرەنىك ئەۋىنە ھەجۋىلى و
تەپ و تۇز مەكە، ئەھا چىت لىرە
كرد، چار چاۋ نايىنىت !

گا

كەسانىك نىازى دلى تۇيان ھەيە و بزائە مەبەستيان
چىيە. ژيان پرە لە مەينەتى و بىزارى، بەرگە بگەرە و
ماۋىيەكى دىكە خۇشى روت تىدەكات و بەشىۋىيەكى
كتوپرىش بىرت بۇ ئەۋە دەبات كە بەرەو گەشەسەندىكى
فكرى برۋىت، كەمىكىش ھەست بە ماندوۋىۋون
دەكەيت.

كاۋر

دلىۋاۋى كەسانى دىكە دەۋە و مەھىلە ھەم نازارىان
بىدات، ئەۋىنە ھەم مەخۇ و ژيان ئەۋىنە ناھىنىت.
بەپىكەتىن و خۇشى پىشۋازى لەم مانگە دەكەيت،
ھەست بە نارامى ۋ خۇشۋىستى دەكەي، بەلام پىۋىستە
دورۋىكەۋىتەۋە لەگرفتى دلپىسى، ئەگىنا خۇشىكەت
زۇر ناخايەنىت.

گولەگەنەم

بەخت باش دەپىت، بەلام پىۋىستە كارەكانت
رەنكىخەيت و مەھىلە ئەۋە كەسانەى دۇايەتت دەكەن
بۇيان بچىتە سەر، خەرىكى كارۋىبارى خۇت بە،
ھىچ نامۇز گارىيەك فەرامۇش مەكە كە ھابرى يان
دۇستەكەت پىشكەشت دەكات، تەندروستىت بەرە باشى
دەچىت.

شىر

ماۋىيەكە خەمىك لە دلئە و بۇت چارەسەر ناكەيت،
چاكترە راۋىژ بە كەسىكى نرىك بەكەيت تا بەيەكەۋە
ھەلى چارەسەرى كىشەكەت بىدەن، ھەرچەندە مىشكەت
بەزۇر شت جەنجالە، لەگەل ئەۋەش بە بەشى خۇت
رازىت، بەلام ئەمەش ئەۋە ناگەيەنىت كە ھىچ ترىنىك
لە پاشەرۇزۇت نىيە.

قرۋان

كەسانىك شايستە نىن تۇ پارىزگارىيان لىنى
بەكەيت، بۇيە وا چاكە لىيان دورۋىكەۋىتەۋە و بىرۋە
تازەكانىشت چىيەچى بەكە، ھەندى كەس لۇمەت دەكەن
كە ھۇش و ژىرىيەكى زۇرت ھەيە، بەلام نازايەتتەكى
كەم، ھەۋلىدە پىچەۋانەى ئەمە بسەلمىنىت، لەۋانەيە
كەمىك بى نۇمىد بىت.

چەك

بىرارى دروست بۇ ژيانت بىدە و ئەۋى لەسەرە
چىيەچى بەكە، ماۋىيەكەت پىۋىستە تا بەسەر ئەۋە كىشە
و ناخۇشپانەدا تىدەپەرىت، ئەم ماۋىيە گۇرانگارىيەكان
لە بەزۋەندى تۇدا دەپىن، ماۋىيەكى بەسۋود بەبەرەم
دەپىت، دورۋىكەۋە لە دلەۋركىنى خۇشۋىستى،
ھەۋلىكى خۇشت لەناكاۋ پىدەكات.

$3 + 3 \times 3 - 3 + 3 = ?$

ئاسانكارى

- 18
- 12
- 3
- 6

يارى ويئە

- لەم ويئەدا شىكارىكى
 ھەلەى بىركارى ھەيە،
 ھەولبىدە وەلامى راست
 ھەلبىزىت كە لە ئاسانكارىيەكان
 بۆمان داناون، ئەودەش پاش
 دۆزىنەوى وەلامە راستەكە.

- لەم كارىكاتىرەدا باسى
 ھەندى كەسايەتى دەكرىت،
 كە سەرچاويان لە خاشاكە،
 كەچى لەسەر مەنەسەكانەو
 قەسى گەرە و موزايەدەچىيەتى
 دەكەن!

بۇ زانيارىت

ئامپىرى كات

Time Machine

كىپ تۆرن لە كىتپى (كونەرەشەكان و چەمانەوى
 كات)دا دەللىت: دروستكردى ئامپىرى كات لە
 ئاستىكى زۆر بەرزتردايە بە بەراورد بەو دەستكەوتە
 تەكنەلۇژىيەنى ئىستا، وەك چۆن گەشتى بۆشايى
 زۆر بەرزترە لە توانايى مرۆفى سەردەمى ئەشكەوت،
 ئايا مەبەستى ئەو ئەويە كە تەننەت ئەگەر
 گەشتكردى بە كاتدا لە روانگەى ياسا فىزىيائىيەكانەو
 شىاو يىت، دروستكردى بەكردارى ئامپىرى كات بەم
 زورائە ئەستەم نىيە؟ يىگومان ئاتوائىت بەم شىويە
 يىت، چاخى بەردىنى كۆن واتە سەردەمى مرۆفى
 نىشتەجى ئەشكەوت تىزكى كەمتر لە ۱۵ ھەزار
 سالى لەمەويىش كۆتايى پىيات و خۆر و زوى
 چەندىن مىليار سالى دىكە لەسەر سورپاتەوى
 خۇيان بەردەوام دەين، ئەم كاتە بە ھەزاران چار
 زياترە لە ۱۵ ھەزار سالە، (ئارپەر سى كلارك)
 ئوسەرى چىرۆكە خەيالىيە زانستىيەكان بابەتەكە
 بەم شىويە كۆتايى پىدەھىيەت، كاتىك كە زانايەكى
 ئاودار دەللىت: شتىك ئەستەم نىيە، يىگومان راست
 دەكات، بەلام كاتىك كە دەللىت: شتىك ئەستەمە بە
 ئەگەرى زۆرەو ھەلە دەكات.

گياندارىكى دەم بە خەندە و گرینۆك

ھارپ سىل (The harp seal) يەككە لە
 سەيرتەن گياندارەكانى نىو دەريا و سەر وشكانى، كە ناوى
 زانستى (Pagophilus groenlandicus) يە
 و لە باكوورى زەرباي ئەتلەنتىك دەرى، ناوگەى واتە
 (خۆشەويستى سەھۆل و بەفر لە گرینلەند)، رەنگى
 سىي و سىلغەرە، چاويشى رەشە، ھەموو كاتىك شىويە
 بە خەم و گرینۆك ديارە، بەلام كاتىك مرۆف دەبىيەت،
 دەمى پرخەندە و پىكەنىن دەبى، وەك ئەوئى دلى و
 ھەستى بە مرۆف بكرتەو، درۆزى ئەو گياندارە نىوان
 (۱۷۰) سەنتىمەتر بۆ (۲۰۰) سەنتىمەتر، ھەرودەھا
 كىشى نىوان (۱۴۰) تا (۱۹۰) كىلوگرام دەيىت.

كورتە فيلم

لۆگان - Logan

باس لە كەسايەتتەكى يىزار بەناوى (لۆگان)
 دەكات، كە ئاگادارى پېرۆفىسۆرىك دەيىت لەو
 كاتەى دەيوئىت لە سنوورەكانى ولانى مەكسىك
 پەپىتەو، ھەرودەھا بۆ شارەندەوى كەلتوور و داب
 و نەرتى ئەو كەسە لەوئى كەس نەيناسىتەو،
 دواى ئەوئى دەكونە نىو دارستانىكى تارىك و
 گەرە. ئەو فيلمە لە ئواندى رۆلى سەرەكى
 (ھىو چاكان)ە كە پالەوانى زنجىرە فيلمەكانى
 (X-men) لەو لە دەھىنانى (جەيمس مانگۆلد)
 ھە ماوئى فيلمەكە كاتمىرېك و (۱۵) خولەكە،
 بودجەكەشى (۱۲۷) مىليۇن دۆلار بىو.

نەھەنگ

نەرەكانت قورسە و ماندوويونت پىنو دەيارە،
 پىرارىكى بەپەلە مەدە كە دواتر پەشمات بەكاتەو،
 لە كاروباركانت بەرو پىش دەچىت، بەلام كەمىك
 ماندوويون بەسىماتەو ديار دەيىت، ھەولدانت بۆ
 كارەكانت نەجاسى دەيىت، مشانەت بە خۆت يىت و
 لەگەل كەسانى تىزىك پىنوئىت باشتەر بەك.

گۆزە

دوول و نىگەرانى، يىزارىشت پىنو دەيارە. ھەولبىدە
 بەسەر ئەو گرقتەنى ئىستانتا زال بىت و رىگەى
 داھاتووت روون بەكەتەو، ئەم ماويە بەھىچ شىويەك دوا
 نەكەوى لەوى كە جوانىيەكە بەدەرخەى بەتايەتى
 بۆئەو كەسە كە دەمىكە سەرنجى راکىشاو، ئاگادارىە
 زىاد لەپىيىست سۆز كارت تىنەكات.

گىسك

كۆمەلىك بىرۆكەى جوات ھەن دەھوئىت بۆت جىيەجى
 بىن، بەلام چەندىن تەگەرە دىنە بەردەست، بەمەش
 ئامانچەكانت لىت دەشتوئىت، بىست و ئارەزوورەكانت
 ئاسانكارىت بۆ دەكەن و دەرگای زۆرت بۆ دەكەنەو بۆ
 گەيشتن بۆ ئاوانەكانت و لە بوارى پىنوئىيەكانت نەرم
 و تىيان بە و يارمەتى كەسانى تىزىك بەد.

كەوان

پىرارى دروست دەدەيىت، بەلام لە جىيەجىكردىنى
 ھەنگارەكان بۆت ناچىتە سەر، وا چاكە سەرئا بىر لە
 چۆنىەنى رىگەى نەجامدانى كارەكانت بەكەتەو و
 پاشان دەستيان پىكەت. تا ئىستا گرقتى رووژاندەن
 سەرنجراكىشان لەبىرتايە و بەشىكى زۆرى ھۆشى
 داگىركدوى، وەك ئەوئى پروات بەخۆت نەيىت.

دووپىشك

رووبەرپوى كىشەو گرقتى كارە تازەكەت
 بىبەو و بە جوانى جىيەجىيان بەكە و سەر لە
 نوى بىرگەدەنەويان بۆ بەكە، داھاتووت روونەو
 لە ئىستادە ھەوللى زياترى بۆ بەدە تا بە
 نەجامەكانت دەگەيىت، ھەرودەھا خەرىكى پلان
 دانانىت بۆئەوئى گەشتىك بەكەيت.

شايدان

كەسانىك چاودىزىت دەكەن و نىيازبان وايە لىت
 تىزىك بىنەو، ئەوئى ماريەكە كارت لەگەلدا دەكات،
 بەرژەوندى تۆى دەوئىت و تۆش رىز لە ھەستەكانى
 بگەرە، ھەرودەھا لىنەگەرئى داھاتووت ئەمۇدە
 لەچاوپروانى تۆدا يىت و لەبىرى مەكە، لەوانىيە
 ئارامىت لەدەست بەدەيت.